

Datum
2023-08-23

Diarienummer
KS-2023/1850.121

Handläggare
Susanne Wallgren
Susanne.Wallgren@huddinge.se

Valnämnden

Antal röstmottagare i röstnings- och vallokaler EU-val 2024

Förslag till beslut

Valnämndens beslut

1. Antalet röstmottagare som tjänstgör i vallokal är åtta per valdistrikt inklusive ordförande och vice ordförande.
2. I röstningslokalerna tjänstgör efter behov: en till två arbetsledare per lokal, fyra röstmottagare i de mindre röstningslokalerna, fem i de mellanstora lokalerna och fyra till fem röstmottagare i tvåskift i de större och mest besökta lokalerna.
3. 150 röstmottagare som ska vara ersättare ska rekryteras till kommunens röstmottagning. För att få ersättning förbinder sig de ersättande röstmottagarna att vara beredda på att bli kontaktade av valnämnden fram till valdagen för att kunna ringas in senast på valdagen mellan kl. 07.00 och kl. 10.00 den 9 juni 2024. De ersättande röstmottagarna ska genomgå samma utbildning som ordinarie röstmottagare.

Sammanfattning

Erfarenheterna från valet år 2022 i Huddinge kommun visar att den förstärkta bemanningen av antalet röstmottagare som kommunen då hade i stort motsvarade behovet utifrån ökade krav och säkerhetsaspekter för att hantera väljarflöde och insynsskyddade valsedelställ.

För att säkerställa att röstmottagningen i samband med valet till Europaparlamentet sker på ett korrekt och säkert sätt föreslås valnämnden bemanna med totalt åtta röstmottagare per vallokal i EU-valet 2024.

När det gäller förtidsröstningen ser valkansliet ett fortsatt behov av arbetsledare i de 10 röstningslokalerna. Till valet 2024 beräknas behovet i röstningslokalerna vara en till två arbetsledare beroende på lokalens beräknade besöksfrekvens och öppettider. Behovet av övriga röstmottagare i förtidsröstningen uppskattas till samma antal som vid valet 2022 med några mindre nedjusteringar. Bemanningen beräknas till fyra röstmottagare i de mindre röstningslokalerna, fem i de mellanstora lokalerna och fyra till fem röstmottagare i tvåskift i de större och mest besökta lokalerna.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn 08-535 300 00
Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

För att kommunen ska kunna hantera de återbud som vanligtvis förekommer bland röstmottagare föreslås att 150 ersättande röstmottagare rekryteras. För att få ersättning förbinder sig de ersättande röstmottagarna att vara beredda på att bli kontaktade av valnämnden fram till valdagen för att kunna ringas in senast på valdagen mellan kl. 07.00 och kl. 10.00 den 9 juni 2024. De ersättande röstmottagarna ska genomgå samma utbildning som ordinarie röstmottagare.

Beskrivning av ärendet

Antal röstmottagare i vallokal på valdagen

Den 1 februari år 2022 infördes ändringar i vallagen som syftar till att stärka väljarnas skydd vid röstmottagningen och stärka skyddet för valhemligheten. Det innebär bland annat tydligare för väljare att valsedlar ska väljas och rösterna göras i ordning i enskildhet. Valnämnderna tar också över ansvaret för att lägga ut samtliga valsedlar i val- och röstningslokalerna. En konsekvens av lagändringen är att det finns en risk för köer till valsedelställen eftersom varje röstande ska ta valsedlar enskilt och utan insyn. Detta gör även att antalet personer i vallokalen blir fler och att det tar längre tid för varje person att avlägga sin röst. Valmyndigheten informerade inför valet 2022 om vikten av ökad beredskap när det gäller säkerhet. Denna beredskap, liksom hänsyn till de insynsskyddade valsedelställen, behöver tas med i beräkningen vid bemanningen av röstmottagare inför EU-val 2024.

Huddinge kommuns utvärdering från valet år 2022 visade att kommunen får många samtal från vallokalerna med frågor om valsedlarna och om vilka väljare som behöver hänvisas rätt. Eftersom Huddinge kommun inför valet 2022 hade förstärkt bemanningen uppstod överlag inte några långa köer på valdagen, endast vid ett fåtal vallokaler rapporterades det om längre köer under vissa tider. Däremot var det relativt långa köer till några lokaler i till förtidsröstningen under valhelgen. Av utvärderingen framgår även att det i vissa vallokaler var en utmaning att hålla i ordning i valsedelställen. Dessa förhållanden är inte unika för Huddinge kommun utan förekommit runtom i landet i samband med valet 2022.

Inför valet år 2022 beslutade valnämnden i Huddinge kommun att förstärka bemanningen i vallokalerna med en röstmottagare per distrikt från sju till åtta röstmottagare samt en rösträknare när vallokalen stängt. Förstärkningen innebär att röstmottagarnas ansvarsområden utökades till att hantera köer utanför vallokalen, guida väljare till rätt vallokal och ha bättre kontroll av valsedelställen. Den åttonde röstmottagaren var nödvändig för att klara köhantering, vägledning, ordning inne i vallokalen, ta emot röster och kontrollera valsedelställen. Dessa arbetsuppgifter har blivit viktigare att ta hänsyn till efter vallagsändringen om insynsskyddade valsedelställen.

Med hänsyn till samtliga faktorer ovan, samt för att säkerställa rättssäkerheten, bedömer valkansliet att samma antal röstmottagare i valdistrikt behövs vid val 2024 som vid val 2022. Detta innebär en bemanning på åtta röstmottagare per valdistrikt, varav två av dessa åtta utses till ordförande respektive vice ordförande.

I val till Europaparlamentet hanteras färre valsedlar än vid allmänna val eftersom det är ett val och inte tre. Det innebär färre valsedlar att räkna när vallokalen har stängt på valdagskvällen, varför det inte bedöms finnas något behov av extra förstärkning av rösträknare vid detta val.

Samtliga röstmottagare får en likvärdig utbildning med tillägget att dem som är ordföranden eller har arbetsledaransvar får en utökad utbildning. Valkansliet gör bedömningen att samtliga röstmottagare ska ha kunskap om hela röstmottagningsprocessen, vilket innebär god flexibilitet i arbetsfördelningen.

Bemanning i röstningslokal under förtidsröstningen

Arbetsledare

För att lösa problem rörande förtidsröstningen införde valnämnden inför val 2019 rollen som arbetsledare i röstningslokalerna. Funktionen arbetsledare användes även vid val 2022 och fungerade väl. Inför valet 2024 finns behovet av *två* arbetsledare i de mest frekvent besökta röstningslokalerna där röstmottagarna tjänstgör i två-skift och *en* arbetsledare för övriga röstningslokaler.

En sammanställning av arbetsledarens ansvarsområden följer nedan:

- Schemaläggning av röstmottagare efter grundschema från valkansliet,
- Kontakt med röstmottagarna innan första dagen för förtidsröstningen och bestämma tid för iordningställande av lokalen,
- Hämta ut nycklar/droppar och stämma av med lokalens kontaktperson om vad som gäller med larmning/låsning
- Ansvara för att det finns tillräckligt material i vallokalen,
- Kontaktperson för röstmottagare och kontroll av byten av pass i schemat för vallokalen,
- Fördelning av arbetet mellan röstmottagarna och ansvarig för att valkansliets instruktioner följs,
- Kontaktperson till valkansliet.

Röstmottagare i förtidsröstningen

Kansliet uppskattar att behovet av antalet övriga röstmottagare vid förtidsröstningen är detsamma som vid valet 2022, med några mindre nedjusteringar. Antalet röstmottagare som behövs i respektive vallokal varierar baserat på röstningslokalens öppettider och antalet personer som röstar.

Förslaget till bemanning utgår från att Huddinge kommun fortsatt har 10 lokaler för förtidsröstning. Bemanningen kan behöva justeras efter valnämndens kommande beslut av röstningslokaler och öppettider.

Ersättande röstmottagare

Till val 2022 rekryterades 140 ersättande röstmottagare, vid tidigare val benämnda reserver, varav 90 genomgick utbildningen. Övriga ersättare tackade nej till uppdraget och utbildades därmed inte. För att klara de avhopp som vanligtvis förekommer bland röstmottagare föreslås att 150 ersättande röstmottagare rekryteras och arvoderas. Ersättande röstmottagare som bekräftar

sitt åtagande förbinder sig att stå till valnämndens förfogande fram till och med valdagen då de ska vara tillgängliga mellan klockan 07.00 och 10.00 den 9 juni 2024

Arvoden för röstmottagare, reserver och andra roller beslutas av valnämnden i ett separat beslut om arvoden för röstmottagare för 2024.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen föreslår att valnämnden beslutar att åtta röstmottagare tjänstgör i vallokal per valdistrikt inklusive ordförande och vice ordförande.

Vidare föreslår valkansliet att valnämnden beslutar att det i röstningslokalerna tjänstgör en till två arbetsledare. Bemanningen av övriga röstmottagare i röstningslokaler anpassas efter behov och några mindre nedjusteringar sker inför EU-valet. Bemanningen föreslås vara fyra röstmottagare i de mindre röstningslokalerna, fyra till fem i de mellanstora lokalerna och fyra till fem röstmottagare i tvåskift i de större och mest besökta vallokalerna.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget innebär en något minskad kostnad för rösträknare jämfört med tidigare val. Den totala kostnaden för bemanningen blir dock ett resultat av valnämndens separata beslut om arvoden. Förslaget får inga juridiska konsekvenser.

Vilhelmina Granfalk
Tf. Administrativ chef

Amanda Galfi Björkman
Projektledare